

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΗ ΕΛΞΗ - ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΕ ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΗ ΕΛΞΗ

Γερουνδιακή έλξη ονομάζεται η χρήση γερουνδιακού αντί γερουνδίου. Πιο συγκεκριμένα η μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης (με γερούνδιο) σε παθητική (με γερουνδιακό).

σημείωση: στη μετάφραση διατηρούμε την ενεργητική σύνταξη σαν να μην υπήρχε η έλξη.

Πότε γίνεται

Η γερουνδιακή έλξη μπορεί να γίνει, όταν το γερούνδιο ανήκει σε μεταβατικό ρήμα που έχει αντικείμενο σε αιτιατική.

σημείωση 1: γερουνδιακή έλξη μπορεί να γίνει και με ρήματα που συντάσσονται με αφαιρετική, όπως το *utor*.

σημείωση 2: αποφεύγουμε τη γερουνδιακή έλξη, όταν αντικείμενο του γερουνδίου είναι το ουδέτερο αντωνυμίας ή επιθέτου.

Πότε είναι υποχρεωτική

Η γερουνδιακή έλξη είναι υποχρεωτική, όταν:

- έχουμε **εμπρόθετο τύπο** γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική.
- έχουμε γερούνδιο σε πτώση **δοτική** με αντικείμενο σε αιτιατική.

σημείωση: γερούνδιο σε πτώση δοτική δεν συναντάμε στα σχολικά κείμενα.

πώς γίνεται

ενεργητική σύνταξη (με γερούνδιο):	cupiditas	interficiendi	feminas
↓		2 ↓	1 ↓
παθητική σύνταξη (με γερουνδιακό):	cupiditas	interficiendarum	feminarum

- βήμα 1^ο: το αντικείμενο του γερούνδιου (feminas) παίρνει την πτώση του γερουνδίου, που εδώ είναι γενική (feminarum). Το αντικείμενο δηλ. του γερούνδιου γίνεται υποκείμενο του γερουνδιακού.
- βήμα 2^ο: το γερούνδιο (interficiendi) τρέπεται σε γερουνδιακό (interficiendarum) που να συμφωνεί με το γένος και τον αριθμό του ουσιαστικού (εδώ θηλυκό, πληθυντικού).

Με άλλα λόγια, το γερούνδιο δίνει την πτώση και το ουσιαστικό δίνει το γένος και τον αριθμό.

π.χ. gerendi et administrandi rem publicam [32]
↓ ↓ ↓
gerendae et administrandae rei publicae

Το αντικείμενο του γερούνδιου (rem publicam) παίρνει την πτώση του γερούνδιου, που εδώ είναι γενική (rei publicae). Τα γερούνδια (gerendi et administrandi) τρέπονται σε γερουνδιακά (gerendae et administrandae) που να συμφωνούν με το γένος και τον αριθμό του ουσιαστικού (εδώ θηλυκό, ενικού). Η έλξη δεν είναι υποχρεωτική.

π.χ

colendo et cogitando homines excellentes [32]
↓ ↓ ↓ ↓
colendis et cogitandis hominibus excellentibus

Το αντικείμενο του γερούνδιου (homines excellentes) παίρνει την πτώση του γερούνδιου, που εδώ είναι αφαιρετική (hominibus excellentibus). Τα γερούνδια (colendo et cogitando) τρέπονται σε γερουνδιακά (colendis et cogitandis) που να συμφωνούν με το γένος και τον αριθμό του ουσιαστικού (εδώ αρσενικό, πληθυντικού). Η έλξη δεν είναι υποχρεωτική.

μετατροπή της παθητικής σύνταξης σε ενεργητική (αντίστροφη έλξη)

παθητική σύνταξη (με γερονδιακό):	cupiditas	interficiendarum	feminarum
		2 ↓	1 ↓
ενεργητική σύνταξη (με γερούνδιο):	cupiditas	interficiendi	feminas

- Βήμα 1^ο: το υποκείμενο του γερονδιακού (feminarum) γίνεται αντικείμενο του γερονδίου σε πτώση **αιτιατική** (feminas).
- Βήμα 2^ο: το γερονδιακό (interficiendarum) τρέπεται σε γερούνδιο (interficiendi) διατηρώντας την **ίδια πτώση** (εδώ γενική).

π.χ.	unguium	resecandorum	causā [49]
	↓	↓	
	ungues	resecandi	causā

Το υποκείμενο του γερονδιακού (unguium) γίνεται αντικείμενο του γερονδίου σε πτώση **αιτιατική** (ungues). Το γερονδιακό (resecandorum) τρέπεται σε γερούνδιο (resecandi) διατηρώντας την **ίδια πτώση** (εδώ γενική).

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΣΕ ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΚΙΝΗΣΗ

Μετά από ρήματα που δηλώνουν κίνηση (eo, venio, mitto) ή σκόπιμη ενέργεια (affero, cogo, posco) ο προσδιορισμός του σκοπού μπορεί να εκφραστεί με τους παρακάτω τρόπους:

1. με τελική πρόταση
2. με αναφορικοτελική πρόταση
3. με την αιτιατική του σουπίνου (-um)
4. α) με την πρόθεση ad + αιτιατική γερονδίου
β) με την πρόθεση ad + αιτιατική γερονδιακού

5. α) με τις προθέσεις *causā* ή *gratiā* + γενική γερονδίου

β) με τις προθέσεις *causā* ή *gratiā* + γενική γερονδιακού

σημείωση: οι τρόποι 4α και 5α χρησιμοποιούνται όταν το γερούνδιο δεν έχει αντικείμενο σε πτώση αιτιατική·

οι τρόποι 4β και 5β χρησιμοποιούνται όταν το γερούνδιο έχει αντικείμενο σε πτώση αιτιατική, οπότε καθίσταται υποχρεωτική η γερονδιακή έλξη.

π.χ. η πρόταση «*Ο Βρούτος ήλθε στη Ρώμη για να σκοτώσει*» μπορεί να αποδοθεί με τους εξής τρόπους:

1. Brutus Romam venit **ut interficeret**. (τελική πρόταση)
2. Brutus Romam venit **qui interficeret**. (αναφορικοτελική πρόταση)
3. Brutus Romam venit **interfectum**. (αιτιατική σουπίνου)
4. α) Brutus Romam venit **ad interficiendum**. (ad + αιτιατική γερονδίου)
5. α) Brutus Romam venit **interficiendi causā/gratiā**. (*causā* ή *gratiā* + γενική γερονδίου)

η πρόταση «*Ο Βρούτος ήλθε στη Ρώμη για να σκοτώσει την Ιουλία*» μπορεί να αποδοθεί με τους εξής τρόπους:

1. Brutus Romam venit **ut Iuliam interficeret**. (τελική πρόταση)
2. Brutus Romam venit **qui Iuliam interficeret**. (αναφορικοτελική πρόταση)
3. Brutus Romam venit **interfectum Iuliam**. (αιτιατική σουπίνου)
4. β) Brutus Romam venit **ad Iuliam interficiendam**. (ad + αιτιατική γερονδιακού, υποχρεωτική γερονδιακή έλξη)
5. β) Brutus Romam venit **Iuliae interficiendae causā/gratiā**. (*causā* ή *gratiā* +γενική γερονδιακού, υποχρεωτική γερονδιακή έλξη)

Ημερομηνία τροποποίησης: 09/02/2012